ଉତ୍ସବ ପରିଚିତି

ବ୍ରହ୍ମବିରାଟ ଶ୍ରୀପାଦୁକା ଦଧିସ୍ନାନ ମହୋତ୍ସବ

୧୪୦୭ ସାଲ, ବୃଷ ୨୨ ଦିନ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ୧୦ ଦିନ, ରବିବାର ଠାରୁ ବୃଷ ୨୫ ଦିନ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ୧୩ ଦିନ, ବୁଧବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଇଂରାଜୀ ଜୁନ୍ ୪ ତାରିଖ ଠାରୁ ଜୁନ୍ ୭ ତାରିଖ, ୨୦୦୦ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।।

ସ୍ଥାନ : ମଇଦାନ୍ ଜେଲ୍, କେନ୍ଦୁଝର, ଓଡ଼ିଶା ।।

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ଯଦୁନନ୍ଦନାୟ ସୁକାନ୍ତିସୁତାୟ କେଶବଚନ୍ଦ୍ରାୟ !!

ସତ୍ୟଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷିଗଣଙ୍କ ମତରେ ମହାକାଳର ଗତିପଥ ଏ ଯାବତ୍ ତିନୋଟି ବିରାମସ୍ତମ୍ଭ ରଚିତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଏହାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି, ସତ୍ୟ, ତ୍ରେତା ଓ ଦ୍ୱାପର ଯୁଗର ଅବସାନ ଘଟିଛି । ଯୁଗ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଧର୍ମରାଜ୍ୟ ପରେ ଏ ମଧ୍ୟରେ ବହୁକାଳ ଅତୀତ ହୋଇଯାଇଛି । ସତ୍ୟଯୁଗରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦ୍ୱାପର ଯୁଗର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟ ସୀମା ସାଧାରଣତଃ ପୌରାଣିକ ଯୁଗବୋଲି ଖ୍ୟାତ । ଦ୍ୱାପର ଯୁଗର ଅବସାନ ପରେ କଳିଯୁଗର ପ୍ରଭାବ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ସତ୍ୟଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷିମାନଙ୍କ ମତରେ କଳିଯୁଗ ତ୍ରିପାଦ ଅଧର୍ମର ପ୍ରଭାବରେ ପରିଚାଳିତ । ଏହିଯୁଗରେ ଅଧିକାଂଶ ମଣିଷ ପ୍ରବୃତ୍ତି ପରବଶ, ମୋହାବିଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥପର । ନିଜ ନିଜର ସତ୍ତାକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରି ପ୍ରବୃତ୍ତିର ପିପାସା ମେଣ୍ଟାଇବାର ଆଗ୍ରହ ଏ ଯୁଗର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷର ପ୍ରବଳତର ହୋଇ ଉଠିଛି । ପ୍ରବୃତ୍ତିର ପିପାସା ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ବଳବୀର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ଜୀବନର ଗତି ଓ ମୁକ୍ତି ମୂଳରେ କୁଠାର ଆଘାତ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଏ ଯୁଗର ମଣିଷ ପଶ୍ଚାତ୍‌ପଦ ହୁଏ ନାହିଁ । କାମ କାମନାର ବଶୀଭୂତ ମାନବ ଗୋଷ୍ଠୀ ହିଂସା ଦ୍ୱେଷର ଆଶ୍ରୟରେ ଦିଗଭ୍ରଷ୍ଟ ନାବିକ ପରି ଭବସାଗରରେ ସର୍ବଦା ଉବୁଟୁବୁ ହେଉଛି । ଜରାବ୍ୟାଧିର କବଳରେ ପଡ଼ି ଅଶେଷ ଦୁର୍ଗତି ମଧ୍ୟରେ କାଳ ଯାପନ କରୁଛି । ଶେଷରେ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ କବଳରେ ପଡ଼ି ଢଳି ପଡୁଛି । ଏହାହିଁ ହେଲା କଳିଯୁଗର ପ୍ରଭାବ । ଚାରିଆଡ଼େ ଅତ୍ୟାଚାର, ନିର୍ଯ୍ୟାତନା, ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର, ଅନୀତି, ଦୁର୍ନୀତି, ମିଥ୍ୟାଚାର, ଛଳନା, କପଟତା, ବ୍ୟଭିଚାରର ରାକ୍ଷସୀ ନୃତ୍ୟ ହିଁ କେବଳ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷ ଶାନ୍ତି ଖୋଜୁଛି, ହେଲେ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ କେତେଜଣ ସେହି ଶାନ୍ତି ପାଇ ପାରୁଛନ୍ତି ? ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଆନନ୍ଦ ଲୋଡୁଛି, ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦ କେତେଜଣ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁଛନ୍ତି ? ଶାନ୍ତି, ଆନନ୍ଦ, ସନ୍ତୋଷ-ଏହିଭଳି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ସତେ ଯେପରି ଏ ଯୁଗରେ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ, ଅନୁଭୂତି ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ଆଉ ରହି ନାହାନ୍ତି ।

ଏହାର କାରଣ ଖୋଜି ବସିଲେ, ଅନେକ ମିଳିପାରିବ । ନାନା ଭାବରେ ଅଧର୍ମର ଅଭ୍ୟୁତ୍‌ଥାନ, ବିଚାର ବିହୀନ ଓ ଆଚାର ବହୁଳ ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟା, ଭୋଗଲାଳସାର ତୃପ୍ତି ପାଇଁ ନିଷ୍ଠୁରତା ଆଚରଣ, କାମ୍ୟବସ୍ତୁର ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ମିଥ୍ୟାଚାର ଓ ଛଳନାର ଆଶ୍ରୟ ଇତ୍ୟାଦି ସହିତ ଅତ୍ୟଧିକ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରବଣତା, ଦେବାଦେବୀ, ପୁରାଣଶାସ୍ତ୍ର ଉପରେ ଅଯଥା ଅବିଶ୍ୱାସ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟା ପ୍ରତି ଆସକ୍ତି ପାଇଁ ଆଜି ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ସୁଖ, ଶାନ୍ତି, ସନ୍ତୋଷ ଓ ଆନନ୍ଦ କଳିକାଳର ମଣିଷମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବାସ୍ତବ ନ ହୋଇ ସ୍ୱପ୍ନ ମାତ୍ର ହୋଇ ରହିଛି । ବ୍ରହ୍ମୋପଲବ୍ଧିର ସାଧନା ବଦଳରେ ସୁଖକର ଓ ଶାନ୍ତିମୟ ବୋଧ ହେଉଥିବା ଅଶାନ୍ତ ଭୋଗଲାଳସା ଚରିତାର୍ଥ କରିବାର ଝୁଙ୍କ ଏ ଯୁଗରେ ପ୍ରବଳ ଭାବରେ ମଣିଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଚଢ଼ି ଉଠିଛି । ସାଧାରଣ ମଣିଷମାନେ ଧର୍ମ ନାମରେ ନାନା ପ୍ରକାର ବ୍ୟଭିଚାର ଓ ଅନାଚାରର କବଳରେ ପଡ଼ି ଅଶେଷ ଦୁଃଖ ଯାତନା ଭୋଗ କରି ଅକାଳରେ ଜରା-ବ୍ୟାଧି-ମୃତ୍ୟୁର କରାଳ କବଳରେ ପଡ଼ି 'ତ୍ରାହି ମାଂ ଜଗଦୀଶ୍ୱର' ବୋଲି ବିକଳରେ ଚିତ୍କାର କରୁଛନ୍ତି । ସତ୍ୟାଶ୍ରୟୀ କର୍ମ ନ କଲେ, ଧର୍ମ ହୁଏ ନାହିଁ । ଧର୍ମକର୍ମ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ ଅଶେଷ ଦୁଃଖଦୁର୍ଦ୍ଦଶା, ଯାତନା ଲାଞ୍ଛନା ପାଇଲେ ମଧ୍ୟ ସତ୍‌ପଥକୁ ଫେରିବାର ପଥ ଖୋଜୁ ନାହାନ୍ତି, ଖୋଜିଲେ ବି ପାଉ ନାହାନ୍ତି, ପାଇଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ, ଆଜିକୁ ଠିକ୍ ଏକହଜାର ପାଞ୍ଚଶହ ପଚାଶ (୧୫୫୦) ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଏହି ମାଟିରେ ଏପରି ଜଣେ ସତ୍‌ପୁରୁଷ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯାହାଙ୍କର ସାଧନା କୃତିରୁ ଏ ମାଟି ଆଜି ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି । ଇତିହାସ ସେହି ମହାପୁରୁଷଙ୍କୁ ନିଜ ପୃଷ୍ଠାରେ ସ୍ଥାନ ନ ଦେଲେ ମଧ ସେ ଇତିହାସ ପୁରୁଷ ହୋଇ ଜଗତ୍‌ପତି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପ୍ରିୟ ସନ୍ତାନ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି । ଆଜିର ଏହି ପୁଣ୍ୟ ତିଥିରେ ସେହି ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ସ୍ମୃତିଚାରଣ କରିବା ଆଦୌ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ନାହିଁ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୫୫୦ (ପାଞ୍ଚଶହ ପଚାଶ) ମସିହା । ସେତେବେଳେକୁ କଳି ଏ ପୃଥିବୀରେ ୩୫୫୦ (ତିନିହଜାର ପାଞ୍ଚଶହ ପଚାଶ) ବର୍ଷ ଭୋଗ କରି ସାରିଥାଏ । କଳିର କରାଳ ପ୍ରଭାବ ସର୍ବତ୍ର ଅନୁଭୂତି ହୋଇ ସାରିଥାଏ । ଘରେ, ଘରେ; ଗ୍ରାମେ, ଗ୍ରାମେ; ସର୍ବତ୍ର କଳିର ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳା ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଭାବରେ ଚାଲିଥାଏ । ସେହି ସମୟର ଏକଥା । ଏକ ଧନାଢ୍ୟ ବୈଶ୍ୟ ପରିବାରରେ ବଳ୍ଲଦତ୍ତ ନାମରେ ଜଣେ ଯୁବକ ଥିଲେ । ସେ ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ କରି ପ୍ରଚୁର ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ସଞ୍ଚୟ କରିଥିଲେ । ଗୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଅତିଥି, ଅଭ୍ୟାଗତ, ଦୁଃଖୀରଙ୍କିଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ଅତ୍ୟନ୍ତ କୋମଳ ଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ପାନାହାର ଓ ବସ୍ତ୍ରାଦି ଦେଇ ଉପଯୁକ୍ତ ସତ୍କାର କରୁଥିଲେ । ପ୍ରତିବର୍ଷ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ସେ ଆଖପାଖ ସାଇପଡ଼ିଶାର ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ଭୂରି ଭୋଜନରେ ପରିତୃପ୍ତ କରୁଥିଲେ । ସାଧୁ ସନ୍ଥମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଗଭୀର ଭକ୍ତିଥିଲା । ଯେ କୌଣସି ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସେ ମୁକ୍ତ ହସ୍ତରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଧନଧାନ୍ୟ ଦାନ କରୁଥିଲେ । ଗ୍ରାମର ଓ ଆଖପାଖ ଗ୍ରାମର ଗରିବ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କୁ ସେ ସବୁବେଳେ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହାୟତା କରିଆସୁଥିଲେ । ମୋଟ ଉପରେ ସେ ଜଣେ ଧର୍ମପ୍ରାଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ବାଲ୍ୟ କାଳରେ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା ନାମ୍ନୀ କନ୍ୟା ସହିତ ବିବାହ ହୋଇଥିଲା । ଗୃହକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା ସ୍ୱାମୀ ବଳ୍ଲଦତ୍ତଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତା ଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ସତ୍ୟବତୀ, ପତିବ୍ରତା ଓ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ମନୋବୃତ୍ୟାନୁସାରିଣୀ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପରି ସେ ମଧ ଥିଲେ ଦୟାଳୁ, ପରଦୁଃଖ କାତର ଓ ସ୍ନେହୀ । ତାଙ୍କର କୋଳ ମଣ୍ଡନ କରି ତାଙ୍କୁ ମାତୃତ୍ୱ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦେଇ ତାଙ୍କର ନାରୀ ଜନ୍ମକୁ ସାର୍ଥକ କରିଥିଲେ ପୁଅଟିଏ ଓ ଝିଅଦୁଇଟି । ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନ ବରଦାଶଙ୍କରୀ (ଝିଅ), ଦ୍ୱିତୀୟ ସନ୍ତାନ ଉତ୍ତମାଙ୍କ (ପୁଅ) ଓ ତୃତୀୟ ସନ୍ତାନ ବକୁଳବତୀ (ଝିଅ) ।

କଳିର ପ୍ରଭାବରେ ବଳ୍ଲଦତ୍ତଙ୍କ ପରିବାର ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ନଥିବା ପରି ବୋଧ ହେଉଥିଲା । ଦିନେ ପୌଷ ମାସର ଗଭୀର ରାତ୍ରିରେ ସେ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲେ । ସ୍ୱପ୍ନରେ କିଏ ଜଣେ ମହାପୁରୁଷ ଗୈରିକ ବସନ ପରିଧାନ କରି ତାଙ୍କ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ କହୁଥିଲେ- 'ରେ ବଳ୍ଲ ! ଶୋଇ ପଡ଼ିଲୁ କି ? ତୋ ପାଇଁ ଏ ଶୋଇବା ଶୋଭା ପାଏନାରେ । ତୋ ଠାରେ ପରା ଆମର ବଡ଼ କାମଟିଏ ଅଛି । ତୁ କ'ଣ ଆମ ପାଇଁ କାମଟିଏ କରିଦେବୁ ନାହିଁ ?' ବଜ୍ରଦତ୍ତଙ୍କର ନିଦ୍ରାଭଗ୍ନ ହେଲା । ସ୍ୱପ୍ନାବସ୍ଥା ତୁଟିଗଲା । ସେ ଚେଇଁ ଉଠି ଦେଖନ୍ତି ତ ସତକୁ ସତ ଶ୍ୟାମଳବର୍ଣ୍ଣର ଜଣେ ମହାପୁରୁଷ ଗୈରିକ ବସନ ପିନ୍ଧି ତାଙ୍କ ପଲଙ୍କ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଯୁବକ ଯୋଗୀ । ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଶ୍ମଶ୍ରୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ, ଲଲାଟରେ ଚନ୍ଦନ ଚୋପା । ମସ୍ତକରେ କୃଷ୍ଣ କେଶ, ମସ୍ତକ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଜ୍ୟୋତି ମଣ୍ଡଳ । ଜ୍ୟୋତିମଣ୍ଡଳର ଆଲୋକ ରଶ୍ମିରେ ସମଗ୍ର କୋଠରୀ ଆଲୋକିତ । ଆଜାନୁ ଲମ୍ବିତ ବାହୁ । ସୌମ୍ୟ ଠାଣି । ଉଚ୍ଚ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନାସା । ଆୟତ ନୟନ । ଆରକ୍ତ ଅଧରରେ ସୁମଧୁର ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ହସ । ବଳ୍ଲଦତ୍ତ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଶଯ୍ୟାତ୍ୟାଗ କରି ତାଙ୍କୁ ଭକ୍ତିର ସହିତ ଆଭୂମି ପ୍ରଣାମ କଲେ । ମହାପୁରୁଷ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତ ଟେକି ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ - 'ଯଶସ୍ୱୀ ଭବ' । ବଳ୍ଲଦତ୍ତ ଦେଖିଲେ ପତ୍ନୀ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା, ପୁତ୍ର ଉତ୍ତମାଙ୍କ ଓ ଦୁଇ କନ୍ୟା ବରଦାଶଙ୍କରୀ ଓ ବକୁଳବତୀ ତଥାପି ପ୍ରଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ଅଭିଭୂତ । ସେମାନଙ୍କୁ ନିଦରୁ ଉଠାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେବାରୁ ମହାପୁରୁଷ ବଳ୍ଲଦତ୍ତଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ କଲେ । ଗୃହର କବାଟ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିତର ପଟୁ ବନ୍ଦଥିଲା । ବଳ୍ଲଦତ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ- 'ମହାପ୍ରଭୁ, ଘରର କବାଟ ତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ୍ଦ ରହିଛି । ଶୋଇବା ପୂର୍ବରୁ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଆପଣ ଘର ଭିତରକୁ ଆସିଲେ କିପରି ? ଆଗନ୍ତୁକ ମହାପୁରୁଷ କହିଲେ - 'ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାର ନା । ସେ ସବୁ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଆମେ ଏଠାକୁ ଆସି ନାହୁଁ । ଆମେ ତୁମକୁ ଆମ ପାଇଁ କାମଟିଏ କରି ଦେବାକୁ କହିବାକୁ ଆସିଛୁ । ତମେ ହଁ ଭରିଲେ କହିବୁ ନଚେତ୍ ନିରାଶ ହୋଇ ବାହୁଡ଼ି ଯିବୁ । ବଳ୍ଲଦତ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟବାର ଚିନ୍ତା

ନ କରି ସ୍ୱଭାବବଶତଃ 'ହଁ' କହିବା ଉତ୍ତାରୁ ଆଗନ୍ତୁକ କହିଲେ - 'ଆଜି ପୌଷ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଅଷ୍ଟମୀ ତିଥି । ଆଉ ସାତଦିନ ପରେ ପୌଷ ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ର ସମୟରେ ତୁମେ ଘରଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବ । ପ୍ରଥମେ ଯାହାକୁ ଭେଟିବ, ସେହିଁ ହେବ ତୁମର ଗୁରୁ । ସେ ଆମ ଲୋକ । ସେ ତୁମକୁ ଶିଷ୍ୟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ତାଙ୍କରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମତେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଚାଲିବ । ଯଥା ସମୟରେ ଆମେ ତୁମକୁ ଭେଟିବୁ । ଏ କଥା କାହା ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବ ନାହିଁ । ଯିବାବେଳେ ଘରୁ କୌଣସି ଧନରତ୍ନ ବା ମୂଲ୍ୟବାନ ବସନଭୂଷଣ ନେବ ନାହିଁ । ଆମ କଥା ମନରେ ରଖିଥିବ ।' ଏହା କହି ଆଗନ୍ତୁକ ମହାପୁରୁଷ ଯିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟତ ହୁଅନ୍ତେ, ବଜ୍ରଦତ୍ତ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇଲେ । ପ୍ରଣାମ କରି ଉଠି ଦେଖନ୍ତି ତ ମହାପୁରୁଷ ନାହାନ୍ତି । ଘରର ଦରଜା ପୂର୍ବଭଳି ଭିତର ପଟୁ ବନ୍ଦଥିଲା ।

ଏଭଳି ଅଭୂତପୂର୍ବ ଅଲୌକିକ ଘଟଣାରେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ ଆଚମ୍ବିତ ହୋଇଗଲେ । ସେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ- କିଏ ଏହି ଆଗନ୍ତୁକ ମହାପୁରୁଷ ? କେଉଁ କାରଣରୁ ସେ ମୋତେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କହିଗଲେ ? ସବୁଠାରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଭିତରୁ ବନ୍ଦଥିବା କୋଠରୀ ମଧ୍ୟକୁ ସେ ଆସିଲେ କିପରି ? ପୁଣି କୋଠରୀର ଦରଜା ନ ଖୋଲି ଚାଲିଗଲେ ବା କିପରି ? ସେ କ'ଣ ଶୂନ୍ୟଦେହୀ ଶୂନ୍ୟପୁରୁଷ ? ସେ ଯାହା ହେଉ କଥା ଦେଇଛି ଯେତେବେଳେ କଥା ରଖିବାକୁ ହେବ । ବିଛଣାରେ ପଡ଼ିରହି ଏହିପରି କେତେ କଥା ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିରେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ । ଅବଶିଷ୍ଟ ରାତ୍ରି ତାଙ୍କର ଅନିଦ୍ରାରେ ଅତିବାହିତ ହେଲା । ତତ୍ପର ଦିନ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ସେ ତାଙ୍କର ନିଜ ବ୍ୟବସାୟରେ ବାଣିଜ୍ୟାଦି କର୍ମରେ ଲିପ୍ତ ରହିଲେ । ପୂର୍ବରାତ୍ରିର ସେହି ରହସ୍ୟମୟ ପୁରୁଷଙ୍କ କଥାନୁସାରେ ପୂର୍ବରାତ୍ରିର ଘଟଣା କାହାରି ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କଲେନାହିଁ । ଏପରିକି ସ୍ୱଧର୍ମପତ୍ନୀ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କହିଲେ ନାହିଁ । ନିଜର ଆଚାର ବ୍ୟବହାରରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେନାହିଁ, କାଳେ କିଏ ସନ୍ଦେହ କରିପାରେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ, ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ରାତ୍ରି ଅତିବାହିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ । ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟାରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନାହିଁ । ମନ ଅବସାଦ ଗ୍ରସ୍ତ କିମ୍ବା ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତା ଗ୍ରସ୍ତ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଗୃହସ୍ଥ ଧର୍ମ ଯଥାରୀତି ପରିପାଳିତ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ ।

ଆଜି ପୌଷ ମାସ ବହୁଳ ଅମାବାସ୍ୟା । ଦିବସର କର୍ମ ଜଂଜାଳ ପରେ ରାତ୍ରିଭୋଜନ ଶେଷ କରି ବଜ୍ରଦତ୍ତ ଏବଂ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା ଶୟନ କକ୍ଷରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ । ପୁଅଝିଅମାନେ ସେତେବେଳକୁ ନିଦ୍ରାଗତ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ । ମଧ୍ୟରାତ୍ରି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନିଦ୍ରା ଉଜାଗର ହୋଇ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ରହିଲେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ । କାଳେ ନିଦ୍ରାଭିଭୂତ ହୋଇଯିବେ । ମଧ୍ୟରାତ୍ରି ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ବ୍ରାହ୍ମମୁହୂର୍ତ୍ତ ହୋଇଯିବ । ମହାପୁରୁଷଙ୍କୁ କଥା ଦେଇ ସେ କଥା ରଖିପାରିବେନି । ତାଙ୍କର ଅଧର୍ମ ହେବ । ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା ଗଭୀର ନିଦ୍ରାରେ ନିମଗ୍ନା । ଶଯ୍ୟାରେ ଜାଗ୍ରତ ଅବସ୍ଥାରେ ଅତୀତକୁ ରୋମନ୍ଥନ କରୁଥିଲେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ । ତାଙ୍କର ଏବେ ପଇଁତିରିଶ ବର୍ଷ । ଆଜକୁ ପ୍ରାୟ ଚଉଦ ବର୍ଷ ତଳେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା ତାଙ୍କ ଘରକୁ ନବବଧୂ ସାଜି ଆସିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ମାତ୍ର ଚଉଦ ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା । କେବେ ତାଙ୍କର ବିବାହ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ମନେ ପକାଇ ପାରୁ ନ ଥିଲେ । ସେ ସମୟର ପ୍ରଥାନୁସାରେ ବାଲ୍ୟବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିଲା । ବଡ଼ଝିଅ ବରଦାଶଙ୍କରୀର ବୟସମାତ୍ର ଦଶ । ଏ ବର୍ଷ ତା'ର ବିବାହ ହେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି । ଆସନ୍ତା ମାଘମାସରେ ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତା । ସବୁ ସେହି ଇଚ୍ଛାମୟଙ୍କର ଇଚ୍ଛା । ବଜ୍ରଦତ୍ତ ମସ୍ତକରେ ଯୋଡ଼ ହସ୍ତ ରଖି ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇଲେ । ଏକମାତ୍ର ପୁଅ ଉତ୍ତମାଙ୍କର ବୟସ ମାତ୍ର ସାତ । ସେ ଗାଁ ଚାଟଶାଳୀରେ ପଢୁଛି । ସାନଝିଅ ବକୁଳମତୀ ମାତ୍ର ଚାରିବର୍ଷର ଶିଶୁକନ୍ୟା । ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣାଙ୍କର ବୟସ ଅଠେଇଶ ଚାଲିଛି । ତଥାପି ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ଆଦେଶକୁ ଲଂଘନ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ । ସେ ଯଦି ତାଙ୍କୁ ଘରୁ କାଢ଼ି ନେଇ ପାରୁଛନ୍ତି, ତେବେ ଏ ଘର, ଏ ପରିବାରକୁ ସେ ଚଳାଇ ନେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ବରଂ ତାଙ୍କରି ଇଚ୍ଛାରୁ ଏ ସମସ୍ତ ସୁପରିଚାଳନା ନିଶ୍ଚୟ ହେବ । ଏମାନେ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସୁଖ ଶାନ୍ତି ସନ୍ତୋଷ ଓ ଆନନ୍ଦରେ କାଳ ଯାପନ କରିପାରିବେ । କୌଣସି ଅସୁଖ ଅସୁବିଧା ଏମାନଙ୍କର ଆଦୌ ହେବ ନାହିଁ । ଚିନ୍ତା ସ୍ରୋତରେ ଭାସି ଚାଲିଥିଲେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ । ହଠାତ୍ କୋଠରୀଟି ଆଲୋକିତ ହୋଇଗଲା । ଆଲୋକ କେଉଁଠୁ କିପରି ଆସୁଥିଲା ବଜ୍ରଦତ୍ତ ବୁଝିପାରୁ ନଥିଲେ । ନୀଳାଭ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ

ଆଲୋକ ସହିତ ସେ ବଜ୍ରକଣ୍ଠର ସ୍ୱର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ । କିଏ ଜଣେ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ କହୁଛନ୍ତି-ମଧ୍ୟରାତ୍ରୀ ଉପଗତ । ଶଯ୍ୟା ଛାଡ଼ି ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କର । ଆଉ କ୍ଷଣେ ମାତ୍ର ବିଳମ୍ବ କର ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ସବୁ ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇଯିବ । ଆଲୋକର ଫୁଆରା ଆଉ ନାହିଁ । ସ୍ୱର ମଧ୍ୟ ଶୁଣାଯାଉ ନାହିଁ । ବଜ୍ରଦତ୍ତ ଶଯ୍ୟାଛାଡ଼ି ଉଠିଲେ । ପିନ୍ଧିଥିବା ବସ୍ତ୍ର ଓ ଦେହରେ ଖଣ୍ଡିଏ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟର ଚଦର ପକାଇ ସେ ଘରୁ ଏକା ମୁହାଁ ହୋଇ ବାହାରି ଗଲେ । ନିରନ୍ଧ୍ର ଅନ୍ଧକାର ହେତୁ ଯିବା ସମୟରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା ବା ପୁଅଝିଅମାନଙ୍କର ମୁହଁ ମଧ୍ୟ ଶେଷଥର ପାଇଁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ସେ ପାଇଲେ ନାହିଁ ।

ଅସୁମାର ଧନସମ୍ପତ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁତ୍ର, କନ୍ୟା, କିଛି ହିଁ ତାଙ୍କୁ ସଂସାରରେ ଆବଦ୍ଧ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପଇଁତିରିଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ତ୍ରିତାପ କ୍ଲିଷ୍ଟ ଜୀବନର ଗତିପଥ ବଦଳାଇ ଗୁରୁଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ପୌଷ ଅମାବାସ୍ୟାର ଜାଡ଼ଶୀତ ରାତିରେ ଘରଛାଡ଼ି ବାହାରିଗଲେ । ସେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ସଂସାର ତ୍ୟାଗୀ ସନ୍ନ୍ୟାସ ବ୍ରତ । ଦୁଃଖ ବିମୋଚନର ବ୍ରତ । ଧନାଢ୍ୟ ବୈଶ୍ୟ ପରିବାରର ଗୃହକର୍ତ୍ତା । ସୁଖ ସମ୍ପଦ ମଧ୍ୟରେ ଲାଳିତ ପାଳିତ ସୁକୁମାର ଦେହ । ସକଳ ଭୋଗ ବିଳାସ ଓ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟକୁ ପଛରେ ପକାଇ ସକଳ ମୋହଜାଲକୁ ନିମିଷକ ମାତ୍ରେ ଛିଡ଼ାଇ ବଜ୍ରଦତ୍ତ ଅମାବାସ୍ୟା ରାତ୍ରିର ଘନ ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ । କ୍ରମେ ଗ୍ରାମ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିଗଲେ ସେ । ଥରକ ପାଇଁ ହେଲେ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁ ନାହାନ୍ତି । କ୍ଷଣିକ ପାଇଁ ଛିଡ଼ା ମଧ୍ୟ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଆଗକୁ ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ସେହି ଅନ୍ଧକାରର ବକ୍ଷ ବିଦାରି । ଗ୍ରାମ ଶ୍ମଶାନରେ ନିଆଁ ଜଳୁଥିବାର ସେ ଦୂରରୁ ଦେଖିଲେ । ନାଁ ଏତ ଜୁଳନିଆଁ ନୁହେଁ । ଗାଁରେ ତ କାହାରି ଦେହାନ୍ତ ହୋଇନାହିଁ । ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ସେ ତ ଅବଶ୍ୟ ଜାଣନ୍ତେ । ତେବେ ସେ କିଏ ? କିଏ ସେ ଏହି ଅମାବାସ୍ୟାର ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରରେ ଶ୍ମଶାନରେ ନିଆଁ ଜାଳିଛି ? ନିର୍ଭୀକ ବଜ୍ରଦତ୍ତ ଆଗେଇ ଚାଲିଥିଲେ । କ୍ରମେ ଶ୍ମଶାନର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେବାରୁ ଦେଖିଲେ କିଏ ଜଣେ ବସି ନିଆଁ ପୋହୁଛି । ହୁଏତ କିଏ ଭିକାରୀ ଶୀତ କଷ୍ଟରୁ ଉଦ୍ଧାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନେଇଛି କି କ'ଣ ? ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ସ୍ମୃତିରେ ଚହଟି ଗଲା ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ବାକ୍ୟ-ଯାହାକୁ ପ୍ରଥମେ ଭେଟିବୁ, ସେ ହେବ ତୋର ଗୁରୁ । ସେ ତୋତେ ଶିଷ୍ୟ ରୂପେ ବରଣ କରିବ । ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଚାଲିବୁ । ସେ ଆମଲୋକ ତାଙ୍କର ଆପଦ ମସ୍ତକ ତଡ଼ିତ୍ ସ୍ରୋତ ଖେଳିଗଲା । ଧିରେ ଧିରେ ସେ ଶ୍ମଶାନରେ ଜଳୁଥିବା ଅଗ୍ନିର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ପଦ୍ମାସନରେ ବସିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭୂମିଷ୍ଠ ପ୍ରଣାମ କଲେ ।

ଶ୍ମଶାନରେ ଅଗ୍ନିଜାଳି ପଦ୍ମାସନରେ ବସିଥିଲେ ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣ । ଗୌରବର୍ଣ୍ଣ । ସୁବିଶାଳ ବପୁ । ଜଟାଜୁଟ ମସ୍ତକ । ଦୀର୍ଘ ଶ୍ୱେତ ଶ୍ମଶ୍ରୁ । ସ୍କନ୍ଧରେ ଉପବୀତ । ଗଳାରେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷର ମାଳ । କୌପୀନ ପରିହିତ । ମୁକ୍ତ ଶରୀର । ଶରୀରରେ କୌପୀନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ନାହିଁ । ଚକ୍ଷୁ ମୁଦ୍ରିତ । ଧ୍ୟାନସ୍ଥ । ବଜ୍ରଦତ୍ତ ଆଣ୍ଠୁମାଡ଼ି ଯୋଡ଼ହସ୍ତରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ । ଅଦୂରରୁ ଭାସି ଆସୁଥିଲା ଶୃଗାଳ ଓ କୁକୁରମାନଙ୍କର ବିକଟାଳ ରଡ଼ି । ଅଜଣା ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ବିକଟ କାକଳି । ପେଚକମାନଙ୍କର ଭୟ ଉଦ୍ରେକକାରୀ ଡାକ । ଗଭୀର ନିଶାର ଗର୍ଜନ ।

କିଛି କ୍ଷଣ ପରେ ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣଙ୍କର ଧ୍ୟାନଚକ୍ଷୁ ଉନ୍ମୀଳିତ ହେଲା । ଆରକ୍ତ ଆୟତ ଚକ୍ଷୁ । ସତେ ଯେପରି ଜଳନ୍ତା ଅଙ୍ଗାରଖଣ୍ଡ । ବଜ୍ରଦତ୍ତ ପୁଣି ଥରେ ଭୂମିଷ୍ଠ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ସ୍ମିତ ହସି କୃତପର୍ଣ୍ଣ ଘଡ଼ି ଘଡ଼ି ଶବ୍ଦ ପରି ସ୍ୱରରେ କହିଲେ- 'ଶେଷରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲୁ ତେବେ ? ଆସିଲୁ, ଭଲ କଲୁ । ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ଦୁଃଖ ନିବୃତ୍ତିର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଆରମ୍ଭ କର କଠୋର ସାଧନା । ତ୍ରିତାପକ୍ଲିଷ୍ଟ ଜୀବର ଦୁଃଖ ମୋଚନ ପାଇଁ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଦେ । ଅନାହାରରେ, ଅନିଦ୍ରାରେ, ଦୈହିକ କ୍ଲେଶରେ ବିକାରଶୂନ୍ୟ ହୋଇ କଠୋର ସାଧନାରେ ନିମଗ୍ନ ହୋ । ଏହି ସୁଦୁଷ୍କର ସାଧନା କେବଳ ନିଜର ଆତ୍ମୋନ୍ନୟନ ପାଇଁ, ନିଜ ଆତ୍ମାର ପରମଗତି ଲାଭ ପାଇଁ ନୁହେଁରେ, ସ୍ୱର୍ଗ ପ୍ରାପ୍ତି, ଈଶ୍ୱର ପ୍ରାପ୍ତି, ମୁକ୍ତି ମୋକ୍ଷ ନିର୍ବାଣ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ନିଛକ ଜୀବଜଗତକୁ ଜରାବ୍ୟାଧି, ମୃତ୍ୟୁ ହାତରୁ ପରିତ୍ରାଣ କରିବାର

ସାଧନା । ଏହାହିଁ ମହୋତ୍ତମ ସାଧନା । ପୃଥିବୀ ଇତିହାସରେ ଏହା ବିରଳ । ଏହା ସମଗ୍ର ଜୀବକୁଳକୁ ଦୁଃଖରୁ ପରିତ୍ରାଣର ପଥ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିଦେବ' ନୀରବତା । ଚକ୍ଷୁ ବନ୍ଦ କରି ରହିଲେ କୃତପର୍ଣ୍ଣ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ପୁଣି କହିଲେ-'ଚଦର ଖୋଲି ଦେଇ ଯାଆ, ଏଇ ନିକଟରେ ଥିବା ନଦୀରେ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ନାନ କରି ଉଦାଲୁଗା ପିନ୍ଧି ଆସିବୁ । ଶୀଘ୍ର ଯାଅ' । ଆଦେଶ ପାଳନ କଲେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ । ସେହିଦିନ, ସେହି ରାତ୍ରିରେ, ସେହି ଶ୍ମଶାନ ଭୂମିରେ ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣ ବଜ୍ରଦତ୍ତଙ୍କୁ ଶିଷ୍ୟ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ବଜ୍ରଦତ୍ତ ସ୍ନାନ ସାରି ଉଦାଲୁଗା ପିନ୍ଧି ଶୀତଜାଡ଼ରେ ଥୁରୁଥୁରୁ ହୋଇ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ତାଙ୍କ ଚଦରଟି ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ଦେଇ ସାରିଥିଲେ ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣ । ନିଜ ଝୁଲା ମୁଣିରୁ ଗେରୁଆ କୌପିନୀ ଖଣ୍ଡିଏ କାଢ଼ି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲେ -'ଏଇଟାକୁ ଚଞ୍ଚଳ ପିନ୍ଧିପକାଇ ଆସି ନିଆଁ ପାଖରେ ମୋ ନିକଟରେ ବସି ଯାଆ ।' ଆଦେଶ ପାଳନ କଲେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ । କୃତପର୍ଣ୍ଣ ଝୁଲାରୁ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷମାଳାଟିଏ କାଢ଼ି ବଜ୍ରଦତ୍ତଙ୍କ ଗଳାରେ ଲମ୍ବାଇ ଦେଲେ । କପାଳରେ ଭସ୍ମ ଲେପି ଦେଲେ । ତାରାମନ୍ତ୍ରରେ ଅଗ୍ନି ଅଭିଷେକ କରି ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କଲେ ଏବଂ ଜପବିଧି ମଧ୍ୟ ବତାଇ ଦେଲେ । ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ସେହି ଶ୍ମଶାନରେ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଅଗ୍ନି ନିକଟରେ ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣଙ୍କର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ପଦ୍ମାସନରେ ବସି ମୁଦ୍ରିତ ଚକ୍ଷୁରେ ବଜ୍ରଦତ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ରାତି ପାହିବାକୁ ଆଉ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମାତ୍ର ବାକିଥାଏ । ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣ ବଜ୍ରଦତ୍ତଙ୍କର ଶରୀର ସ୍ପର୍ଶ କଲେ । ବଜ୍ରଦତ୍ତଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଭଗ୍ନ ହେଲା । ଗୁରୁ କହିଲେ-''ଆଜିଠାରୁ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ତୁ ବଜ୍ରଦତ୍ତ ନୁହେଁ । ତୋର ଦୀକ୍ଷାନ୍ତ ନାମ ହେଉଛି - 'ମୈତ୍ର କୋକିଳ' । ଉଠ ବାବା ଉଠ । ଚାଲ୍ ଏଥର ଯିବା ଦୂରକୁ । ଗୁରୁଶିଷ୍ୟ ଚାଲିଲେ । ମୈତ୍ର କୋକିଳ ଗୁରୁଙ୍କର ଝୁଲାମୁଣି କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଚାଲିଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ବହୁଦୂରକୁ ପରିଚିତ ଲୋକଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଅନ୍ତରାଳକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ପ୍ରତିଦିନ ଦିନ ବେଳେ ଗୁରୁଶିଷ୍ୟ ଚାଲନ୍ତି । ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପରେ କୌଣସି ନିର୍ଜନ ବନଭୂମି ବା ଶ୍ମଶାନ ଭୂମିରେ ନିଆଁ ଜାଳି ବସି ଧ୍ୟାନ ଜପ କରନ୍ତି । ଦିନ ପରେ ଦିନ କେତେ ବନ ପର୍ବତ, ନଦନଦୀ ଅତିକ୍ରମ କରି ଶିମିଳି ପାହାଡ଼ର ପାଦ ଦେଶରେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ରାତ୍ରି ଯାପନ ସମୟରେ କୃତପର୍ଣ୍ଣ କହିଲେ, 'ଆଉ ଅଳ୍ପଦୂର । ଦିନେ, ଦି ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଯିବା । ତୋତେ ସେଠାରେ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ମୋ ବାଟରେ ଚାଲିଯିବି । ତୁ ବସି ଧ୍ୟାନ ଯୋଗ ସାଧନା କରିବୁ ।'

ସତକୁ ସତ ସେମାନେ ଆସି ସେଦିନ ସଂଧ୍ୟାରେ ସବୁଜ ବନଭୂମି ଘେରା ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ପାହାଡ଼ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ମୈତ୍ର କୋକିଳଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନାସନରେ ଧ୍ୟାନ ମୁଦ୍ରାରେ ବସାଇ ଦେଇ ଜପଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ କୃତପର୍ଣ୍ଣ । ରାତି ସାରା ଧ୍ୟାନାସନରେ ଧ୍ୟାନମୁଦ୍ରାରେ ବସି ଜପଧ୍ୟାନ ଯୋଗରେ ମୈତ୍ର କୋକିଳ ନିମଗ୍ନ ରହିଲେ । ତତ୍‌ପର ଦିନ ପ୍ରଭାତରେ ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରିୟଶିଷ୍ୟକୁ ଖାଦ୍ୟାଖାଦ୍ୟ, ଆଚାର ଆଚରଣ, ଯୋଗାଭ୍ୟାସ ଆଦିର ସୂଚନା ଦେଇ ବିଦାୟ ନେଇ ଯିବାବେଳେ କହିଲେ, 'କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବନାହିଁ । ତାରା ମା' ତୋର ସହାୟ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ପାଖେ ପାଖେ ରହିଛି । ତୋ କାମରେ ଲାଗିପଡ଼ । ନାରାୟଣ ତୋ ମାଧ୍ୟମରେ ବଡ଼ କାମଟିଏ ଆଗକୁ କରାଇନେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛି ।' ମୈତ୍ର କୋକିଳ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଦତଳେ ପ୍ରଣାମ ନିବେଦନ କଲେ । ଗୁରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଲେ- 'ସିଦ୍ଧିରସ୍ତୁ ! ସିଦ୍ଧିରସ୍ତୁ !! ସିଦ୍ଧିରସ୍ତୁ !!! ବିଦାୟ ନେଲେ ଗୁରୁ ଦେବ । ମୈତ୍ର କୋକିଳ ନିକଟସ୍ଥ ଝରଣାରୁ ଶୌଚାଦିକର୍ମ ସମାପନ କରି ନିକଟସ୍ଥ ଅରଣ୍ୟରୁ ଫଳାଦି ସଂଗ୍ରହ କରି ଭୋଜନାନ୍ତେ ବୃକ୍ଷଛାୟା ତଳେ ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ । ତତ୍ପରେ ଜପଧ୍ୟାନ ଯୋଗାସନରେ ବସି ସାଧନା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନିମଗ୍ନ ହେଲେ ।''

ଏହି ପରି ଭାବରେ ଦିନ ପରେ ଦିନ, ରାତି ପରେ ରାତି, ମାସ ପରେ ମାସ, ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ ଯଥାରୀତି ଅତିବାହିତ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଧରାପୃଷ୍ଠରେ କଳିର ରାଜତ୍ୱ ଘନେଇ ଆସୁଥାଏ । ଅଭାବ, ଅନଟନ, ରୋଗ, ଶୋକ,

ଦୁଃଖ, ଜରା ମୃତ୍ୟୁର କବଳରେ ପଡ଼ି କଳିହତ ଜୀବଗଣ ଧର୍ମକର୍ମ ଦାନ, ସେବା ତ୍ୟାଗ, ନିଷ୍ଠା ଆଦି ପ୍ରାୟତଃ ଭୁଲିଯିବାକୁ ବସିଲେ । ସବୁଠି ଅଶାନ୍ତି, ଅସନ୍ତୋଷ, ବିଷାଦ, ଅବସାଦ, କାମ, କ୍ରୋଧ, ଲୋଭ, ମୋହ, ଗର୍ବ, ଅହଂକାର, ଆତ୍ମବଡ଼ିମା, ଅବିଶ୍ୱାସ, ସନ୍ଦେହ ଘୃଣା, ପରଶ୍ରୀକାତରତା, ଈର୍ଷା, ହିଂସାଦିର ପ୍ରକୋପ ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଥାଏ ।

ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ଠାରୁ ଦୀକ୍ଷା ଗ୍ରହଣର ଠିକ୍ ବାରବର୍ଷ ପରେ ସେହି ପୌଷ (ବକୁଳ) ଅମାବାସ୍ୟା ରାତ୍ରିରେ ମୈତ୍ର କୋକିଳ ସମାଧିସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ କୁଣ୍ଡଳିନୀ ଧ୍ୟାନ ଯୋଗର ସ୍ତର ଅତିକ୍ରମ କଲେ । କୁଣ୍ଡଳିନୀ ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଲିଙ୍ଗରେ କୁଣ୍ଡଳିସ୍ଥ ହୋଇ ରହିଥିବା ସର୍ପ ଏହି ବାରବର୍ଷର ସାଧନା ସମୟ କାଳରେ ଧିରେ ଧିରେ କୁଣ୍ଡଳି ଛାଡ଼ି ମୂଳାଧାର ଚକ୍ରରେ ଭୂଃଲୋକର କ୍ଷିତିତତ୍ତ୍ୱ, ସ୍ୱାଧିଷ୍ଠାନ ଚକ୍ରରେ ଭୁବଃ ଲୋକର ଆପତତ୍ତ୍ୱ, ମଣିପୁର ଚକ୍ରରେ ସ୍ୱଃ ଲୋକର ତେଜତତ୍ତ୍ୱ, ଅନାହତ ଚକ୍ରରେ ମହଃଲୋକର ବାୟୁତତ୍ତ୍ୱ, ବିଶୁଦ୍ଧ ଚକ୍ରରେ ଜନଃ ଲୋକର ଆକାଶତତ୍ତ୍ୱ, ଆଜ୍ଞାଚକ୍ରରେ ତପଃଲୋକ ଅତିକ୍ରମ କରି ସହସ୍ରାର ଚକ୍ରରେ ସତ୍ୟଂ ଲୋକର ଅଧିଷ୍ଠିତ 'ମ' କାର ପୁରୁଷ, ପରମାତ୍ମା, ପରମଶିବ ମହାଯୋନି ଅର୍ଥାତ୍ ସହସ୍ରଦଳ କମଳ କର୍ଣ୍ଣିକା ମଧ୍ୟଗତ ତ୍ରିକୋଣ ମଧ୍ୟରେ ମିଳିତ ହୋଇ ମୈଥୁନାନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କଲା ଉତ୍ତାରୁ ତାଙ୍କର ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଉଦୟ ହେଲା । ଶିବଶକ୍ତିର ମିଳନରୁ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ମୈଥୁନାନନ୍ଦ ସାଧକଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଦେହ ସୁଦୃଢ଼ ହୁଏ ଓ ମନଜାଲ ଶୋଧନ ହୁଏ । ମୈତ୍ର କୋକିଳ ଅପୂର୍ବ ସାଧନା ବଳରେ ଶିବ ଅର୍ଥାତ୍ ପରମାତ୍ମା ରୂପକ ଅଗ୍ନିଦ୍ୱାରା ଶରୀରକୁ ଦଗ୍ଧ କରି ଶକ୍ତି ସ୍ୱରୂପା ସୋମାମୃତ ଦ୍ୱାରା ଆପ୍ଲାବିତ କରି ଅମୃତ ଅର୍ଥାତ୍ ମୋକ୍ଷ ଲାଭ କଲେ । ସାଧକ ସାଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଇଡ଼ା ପିଙ୍ଗଳାକୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟ କରି ମେରୁଦଣ୍ଡ ବା ବ୍ରହ୍ମଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ସୁଷୁମ୍ନାର ପବନ ପୂରାଇ କୁଣ୍ଡଳିନୀକୁ ଜାଗ୍ରତ କରି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମୁଖରେ ପରିଚାଳିତ କଲେ, ଏହି କୁଣ୍ଡଳିନୀ ଯୋଗ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଓ ତହିଁରେ ସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲେ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଲାଭ ହୁଏ । ମୈତ୍ର କୋକିଳ ଗୁରୁ କୃତପର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଏହାହିଁ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ।

ମୈତ୍ର କୋକିଳ ତଦନ୍ତେ ଗୁରୁଙ୍କର ସୂକ୍ଷ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସମାଧି ଯୋଗାରୂଢ଼ ହୋଇ ମାତ୍ର ଏକ ବର୍ଷ ଆଠ ମାସ ପାଞ୍ଚଦିନ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସବୀଜ ବା ସମ୍ପ୍ରଜ୍ଞାତ ସମାଧିସ୍ତର ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତିନିମାସ ସାତ ଦିନରେ ନିର୍ବୀଜ ବା ଅସମ୍ପ୍ରଜ୍ଞାତ ସମାଧିସ୍ତର ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳକୁ କାର୍ତ୍ତିକମାସ। ଏହାପରେ ସେ ଲୟଯୋଗ ସାଧନ କରି ସକଳ ଗ୍ରନ୍ଥି ଭେଦ କରିଥିଲେ । ଷଡ଼ଚକ୍ର ଧ୍ୟାନ ସିଦ୍ଧ ମୈତ୍ର କୋକିଳ ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ମଧ୍ୟରେ ତୂର୍ଯ୍ୟାତୀତପଦ ରୂପ ଅବସ୍ଥା, ଶମତା, ସ୍ୱଚ୍ଛରୂପତା, ସୌମ୍ୟକରତା, ପରମନିର୍ବାଣ ରୂପ ବିଦେହ କୈବଲ୍ୟାବସ୍ଥା ଓ ପରବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପତାହେତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦମୟ ମୁକ୍ତାବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ମୈତ୍ର କୋକିଳ ଯୋଗ ସାଧନାରେ ରତ ରହୁଥିଲେ । ଦିନେ ସଂଧ୍ୟାରେ ଅକସ୍ମାତ୍ ଗୁରୁ କୃତପୂର୍ଣ୍ଣ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ କହିଲେ-ବତ୍ସ ! ତୁ ଆଉ ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅଲୌକିକ କର୍ମ କରିଯିବୁ । ଧୈର୍ଯ୍ୟଧରି ଧ୍ୟାନାସନରେ ବସି ରହ । ଆହାର, ନିଦ୍ରା, ଏପରିକି ଶୌଚାଦି କର୍ମ ମଧ୍ୟ ବର୍ଜନ କରିଦେବ । ଯୁଗ ଯୁଗାନ୍ତର ପାଇଁ ତୁ ଏକ ଜୀବୋଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଅମୃତ ପଦ ଲାଭ କରିବୁ ।' ଏହା କହି ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ନାରାୟଣ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କଲେ ।

ମୈତ୍ର କୋକିଳ ନାରାୟଣ ମନ୍ତ୍ରରେ ଧ୍ୟାନ ଜପ ଆରମ୍ଭ କରି ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧିସ୍ଥ ହୋଇ ବସି ରହିଲେ । ତିନିମାସ ନଅଦିନ ବିତିଗଲା । ଦଶଦିନ-ସେଦିନ ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ, ଷଷ୍ଠୀତିଥି । ଶ୍ରୀମନ୍ନାରାୟଣ ଆସି ମୈତ୍ର କୋକିଳଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ । ମୈତ୍ର କୋକିଳଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଭଗ୍ନ ହେଲା । ସେ ସଭକ୍ତି ପ୍ରଣାମ ନିବେଦନ କଲେ । 'ତୁମ ଯୋଗ ତପସ୍ୟାରେ ଆମେ ପରମ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିଛୁ । କ'ଣ ଚାହଁ ତୁମେ ? ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ? ମଣ୍ଡଳାଧିପତି ପଦ ? କୁହ, କ'ଣ ତୁମେ ଚାହଁ ?' -କହିଲେ ଶ୍ରୀମନ୍ନାରାୟଣ ।।

ମୈତ୍ର କୋକିଳ ବିନୟର ସହିତ କହିଲେ- 'ହେ ପ୍ରଭୁ ! ଆଜି ଭଳି ଏଇ ପବିତ୍ର ଦିନରେ, ଏହି ତିଥିରେ, ଏହି ସ୍ଥାନରେ ତୁମେ ଯେଉଁଠି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛ ସେହିଠାରେ ତୁମରି ଶ୍ରୀପାଦୁକାର ଦଧିସ୍ନାନ ମହୋତ୍ସବ ତୁମେ ନିଜେ ଉପସ୍ଥିତ

ରହି ତୁମରି ଭକ୍ତଗଣଙ୍କ ଗହଣରେ କରାଇବ । ଏହି ଉତ୍ସବ ଯେଉଁମାନେ ଦର୍ଶନ କରିବେ, ତୁମ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମପାଦ ଓ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମପାଦୁକା ଦର୍ଶନ କରିବେ ସେମାନେ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତର ପାଇଁ ମୁକ୍ତି ପାଇପାରିବେ । ସଂସାରର ସକଳ ଦୁଃଖ ଯାତନାରୁ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିଯିବ । ଏହାହିଁ ଜୀବୋଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଜଗତକଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ତୁମଠାରୁ ଦୀନ ଅକିଞ୍ଚନ ଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି ।'

ଶ୍ରୀମନ୍ନାରାୟଣ "ତଥାସ୍ତୁ" କହି ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ ସ୍ୱସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ । ଆଜି ସେହି ବରଦାନର ବାସ୍ତବ ରୂପରେଖ ସ୍ୱରୂପ ମୈତ୍ର କୋକିଳଙ୍କର ନାମାନୁସାରେ ନାମିତ ମଇଦାନ କେଲରେ ବ୍ରହ୍ମବିରାଟ ଶ୍ରୀ ପାଦୁକା ଦଧିସ୍ନାନ ମହୋତ୍ସବ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଛି-ସେହି ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ, ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ, ଷଷ୍ଠୀ ତିଥିରେ ।

ଏହି ବରଦାନ ସମୟରେ ଶ୍ରୀମନ୍ନାରାୟଣ ବ୍ରହ୍ମବିରାଟ ରୂପରେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ରହିଥିଲେ ବୋଲି ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତି ଷୋଡ଼ଶ ପଟଳ (ତାଳ ପତ୍ର ପୋଥିରୁ ସଂଗୃହୀତ)ରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି-

"ବ୍ରହ୍ମ ବିରାଟ ରୂପେ ସାଇଁ । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଥିଲେ ରହି ॥''
ଛାୟା ତାଙ୍କର ରୂପ ନେଇ । ସାଧକ ଅଗ୍ରେ ଉଭା ହୋଇ ॥
"ତଥାସ୍ତୁ" ବରଦାନ କଲେ । ତତହୁଁ ପ୍ରଭୁ ବାହୁଡ଼ିଲେ ॥"

ମୈତ୍ର କୋକିଳଙ୍କର ବରପ୍ରାପ୍ତି ଭୂମି କେବଳ ଏହି ଦେଢ଼ହଜାର ବର୍ଷର ଗାଥା ବହନ କରି ଧନ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ । ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଏହି ମାଟିରେ ବହୁ ଅଲୌକିକ ଲୀଳା ସଂଘଟିତ ହୋଇଯାଇଛି । ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ ଏହି ସ୍ଥାନରେ "ଯତିକଚ୍ଛ" ଋଷିଙ୍କର ତପସ୍ୟା ସ୍ଥଳ ଥିଲା । ସେ ଏହିଠାରେ ସମାଧିସ୍ଥ ହୋଇ ସ୍ଥିତପ୍ରାଜ୍ଞ ଅବସ୍ଥାରେ ରହି ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ଠାରେ ନିତ୍ୟଲୟ ରଖିଥିଲେ । ତ୍ରେତାଯୁଗରେ ମର୍ଯ୍ୟାଦାପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଶ୍ରୀରାମ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ସୀତା ଏହି ସ୍ଥାନରେ ବନବାସ କାଳରେ ପାଞ୍ଚମାସ, ବାରଦିନ ଅତିବାହିତ କରିଥିଲେ । ସେହିପରି ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପଞ୍ଚପାଣ୍ଡବଙ୍କ ସହିତ ଏଠାରେ ତିନିମାସ ଅତିବାହିତ କରିଥିଲେ । ସିଦ୍ଧ ସାଧକ ମହାପୁରୁଷ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କ ରଚନାରୁ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ମିଳେ :

"ବୋଇଲେ ନିରାକାର ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କୁ ଚାହିଁ । ଯାଗ ପୂଜା ନୀତି ହେବ ଜାଣିଥା ଏଠାଇଁ ॥
ରମ୍ଭା ତୃତୀୟା ଯେ ପୁଣି ଉମା ଚତୁରଥୀ । ବୃଷ ତେଇଶରେ ପୁଣି ପଞ୍ଚମୀ ଯେ ତିଥି ॥

X X X X X

"ଦଣ୍ଡବନ୍ଧ ପାଖେ ସତ ଆସର । କେତନୀ ଉଡ଼ିବ ମୈତ୍ର କୋକିଳ ॥
କାଳି ଭୁଖୀ ମାତା ପାତାଳ ଗୌରୀ । ସତ୍ୟ ତ୍ରେତୟାରେ ଅଛି ଆବୋରି ॥
ଦ୍ୱାପର ଯୁଗକୁ ଚାହିଁଥା ତୁହି । ଅଜ୍ଞାତ ଭୋଗଟି କଟିଛି ତହିଁ ॥
ରାମବନବାସ ସାଥେ ଜାନକୀ । ଅନୁଜ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭକତି ବିକି ॥
ପାଞ୍ଚମାସ ବାରଦିନ କଟିଲା । ଦଶରଥ ସୁତ ଏଥୁଁ ଫିଟିଲା ॥
ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ସାଥେ ନନ୍ଦର ସୁତ । ଅଜ୍ଞାତବାସରେ ତିନି ମାସ ତ ॥
ଏହି ଠାବେ କାଳ ବିତାଇ ଥାଇ । ପାତାଳ ଗଉରୀ ଅଭୟ ପାଇ ॥
କଳିରେ ସାଧକ ମୈତ୍ର କୋକିଳ । ସାଧିଲା ସମାଧି ନିଶ୍ଚଳ ସ୍ଥିର ॥
ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ ବିରାଟ ବ୍ରହ୍ମ । ରୂପ ଛପାଇ ସେ ଧରିଲେ ଛଦ୍ମ ॥
ବରଦେଲେ ହେବ ପାଦୁକା ସ୍ନାନ । ବ୍ରହ୍ମ ବିରାଟର ଦଧି ସିନାନ ॥

କଳିରେ ପୁରୁଷ ଆସିବ ଖସି	। ଯାଗ ସତସଙ୍ଗ ଦେଖିବୁ ବସି	।।
ବ୍ରହ୍ମବିରାଟର ପାଦୁକା ସ୍ନାନ	। ପାଦ ଧୋଇଦେବେ କରି ସମ୍ମାନ	।।
ଅଚ୍ୟୁତ ଚାହିଁଛି ବିକଳେ ରହି	। ଯୁଗ ଭୋଗେ କହ କଳିରେ ଥାଇ	।।"

(ମହାପୁରୁଷ ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କ ରଚନାରୁ ଉଦ୍ଧୃତ)

ସେ କାଳର ମୈତ୍ର କୋକିଳ କାଳକ୍ରମେ ଅପଭ୍ରଂଶ ହୋଇ ଆଜି ମଇଦାନ୍‌କେଲ ନାମରେ ପରିଚିତ ହୋଇଛି ।

କାଳର କୁଟିଳ ଗତିରେ ମଧ ସତ୍ୟ କଦାପି ଲୁଚି ରହିପାରେ ନାହିଁ । ଯୁଗଯୁଗର ମହିମାରେ ମହିମାନ୍ୱିତ ଏହିସ୍ଥାନ । ଆଜକୁ ୧୫୫୦ (ଏକହଜାର ପାଞ୍ଚଶହ ପଚାଶ) ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସିଦ୍ଧ ସାଧକ ମହାଯୋଗୀ ମୈତ୍ର କୋକିଳ ଜଗତଜନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ଓ କଳିହତ ଜୀବମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଧାର କାମନାରେ ଯେଉଁ ବର ବ୍ରହ୍ମ ବିରାଟଙ୍କୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗିଥିଲେ, ସେହି ମହାପୁରୁଷ ଆଜି ତାହାକୁ ସତ୍ୟରେ ପରିଣତ କରି ସ୍ୱୟଂ ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରୀପାଦୁକା ଶୋଭିତ ପଦ୍ମପାଦ ରଖି ନିଜ ବଚନ ରକ୍ଷା କରିଅଛନ୍ତି । ଭକ୍ତଗଣ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଶ୍ରୀପାଦ ମଣ୍ଡିତ ପାଦୁକା ଦଧିସ୍ନାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ବ୍ରହ୍ମବିରାଟ ଶ୍ରୀ ପାଦୁକା ଦଧିସ୍ନାନ ମହୋତ୍ସବ ମହାସମାରୋହରେ ଭକ୍ତଗଣଙ୍କ ଗହଣରେ ପାଳନ କରାଯାଉଅଛି । ଏହା ଦର୍ଶନ କରି ଶତ ସହସ୍ର ଭକ୍ତ ଅନୁଗତ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରର ପାପ ତାପରୁ ମୁକ୍ତ ହେଉ ଅଛନ୍ତି । ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତର ପାଇଁ ତ୍ରିତାପରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି ତାଙ୍କର ମାନବ ଜନ୍ମ, ଜୀବନ ତାଙ୍କର ସଫଳ, ସାର୍ଥକ ହୋଇପାରିଛି । ପରମଦୟାଳୁ, ପରମ କାରୁଣିକ, ଭକ୍ତ ବତ୍ସଳ, ଭାବଗ୍ରାହୀ ଠାକୁରେ ଜଗତଜନଙ୍କର ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ନରତନୁରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ଗହଣକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଛନ୍ତି ।

ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ମହାପୁରୁଷ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦଙ୍କ 'ମହାଭବିଷ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ'ରୁ ସୂଚନା ମିଳେ ।

"ଜାଣିଥାରେ ବାବୁ କଳି ରାଜୁତି	। ଜ୍ଞାନୀଏ ବୁଝିବେ ଏହାର ନୀତି	।।
ମୂରୁଖ ଟାପରା କରିବେ ବସି	। ଭକତ ଜନ ଯେ ହୋଇବେ ଖୁସି	।।
ଏକ ଚାରି ଶୂନ୍ୟ ସାତ ସନରେ	। ଲୟ ରଖିଥିବୁ ସ୍ଥିର ମନରେ	।।
ବୃଷ ବିଂଶ ପାଞ୍ଚ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସତର	। ଶୀତଳ ଷଷ୍ଠୀରେ ବୁଧଙ୍କ ବାର	।।
ବେନି ତିନି ଶୂନ୍ୟ ଷଡ଼ ମାସରେ	। ସପତ ଦିନକୁ ସେ ତ୍ରୟବାରେ	।।
ବ୍ରହ୍ମ ବିରାଟ ଶ୍ରୀ ପାଦୁକା ସ୍ନାନ	। ବ୍ରହ୍ମକୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେବୁରେ ଧ୍ୟାନ	।।
ଦଧି ସ୍ନାନ ହେବ ପୁରୁଷ ବସି	। ଭକତ ଗହଳି ରାଶିକୁ ରାଶି	।।
ମୈତ୍ର କୋକିଳର ନାମ ରହିବ	। ପୁରୁଷ ତାହାର ବାକ୍ୟ ପାଳିବ	।।
ଦେଖିବୁରେ ରାମ, ଖୋଲି ତ ଆଖି	। ଧନ୍ୟ ହେବୁ ପାଦ ଉଦକ ଚାଖି	।।

ମହାପୁରୁଷ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ପ୍ରିୟ ଶିଷ୍ୟ ରାମ ଦାସଙ୍କୁ ଆଜିର ଏ ପୁଣ୍ୟ ତିଥିରେ ଏହି ପବିତ୍ର ଭୂମିରେ ମହାନ୍ ମହୋତ୍ସବ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବାକୁ ଯାଉଛି, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଜକୁ ୫୫୦ (ପାଞ୍ଚଶହ ପଚାଶ) ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସୂଚନା ଦେଇ କହୁଅଛନ୍ତି ଯେ-

"ରେ ବାବୁ ରାମ, ଏହି କଳି କାଳରେ ଯେଉଁ ନୀତି ବା ଧର୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ, ତାହା କେବଳ ଜ୍ଞାନୀ ଓ ବିଶ୍ୱାସୀ ଭକ୍ତମାନେ ହିଁ ବୁଝିପାରିବେ । ମୂର୍ଖ ଓ ଅବିଶ୍ୱାସୀମାନେ ଦୂରରେ ରହି ଟାହିଟାପରା କରି ହସି ଉଡ଼ାଇ ଦେବେ । ଏହା ବୁଝିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ନାହିଁ କି କର୍ମ ମଧ ନାହିଁ ।

ଏହି ପୂଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପ୍ରଭୁଭକ୍ତଗଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରିବେ । ରେ ରାମ, ମୁଁ ତୋତେ ବୁଝାଇ କରି କହୁଛି ତୁ 'ଏକ, ଚାରି, ଶୂନ୍ୟ, ସାତ' ୧୪୦୭ ସନକୁ ମନସ୍ଥିର କରି ଲୟରେ ରଖିଥିବୁ । ସେହି ସନରେ 'ବୃଷ ବିଂଶ ପାଞ୍ଚ' ଅର୍ଥାତ୍ ବୃଷ ମାସ ୨୦+୫=୨୫ ଦିନ, 'ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସତର' ଅର୍ଥାତ୍ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ ୧୭ ଦିନ, ଶୁକ୍ଲପକ୍ଷ ଷଷ୍ଠୀ ତିଥି ଅର୍ଥାତ୍ ଶୀତଳ ଷଷ୍ଠୀ ତିଥିରେ, 'ବୁଧଙ୍କ ବାର' ଅର୍ଥାତ୍ ବୁଧବାର ଦିନକୁ ମନରେ ରଖିଥିବୁ । ପୁଣି ଇଂରାଜୀ ମତରେ- "ବେନି ତିନିଶୂନ୍ୟ", ଅର୍ଥାତ୍ (୨୦୦୦ ମସିହା), "ଷଡ଼ ମାସରେ" ଅର୍ଥାତ୍ ଜାନୁୟାରୀକୁ ଏକ ଧରିଲେ, ଷଡ଼ ଅର୍ଥାତ୍ ଜୁନ୍ ମାସରେ, "ସପତ ଦିନ" ବୋଇଲେ ସାତ ତାରିଖ, 'ତ୍ରୟବାରେ' କହିଲେ- ସୋମବାର ଓଡ଼ିଆ ମତରେ ସପ୍ତାହର ପ୍ରଥମ ଦିନ, "ତ୍ରୟ" ବୋଇଲେ ବୁଧବାରରେ ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବ୍ରହ୍ମବିରାଟ ଶ୍ରୀପାଦୁକା ସ୍ନାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ । ସ୍ୱୟଂ ବ୍ରହ୍ମ ବିରାଟ ପୁରୁଷ ଆସନରେ ବସିଥିବେ ଓ ଦଧିରେ ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀପଦ ପାଦୁକା ସ୍ନାନ ହେବ । ଶହ ଶହ ହଜାର ହଜାର ଭକ୍ତଙ୍କର ଗହଳି ଲାଗିଥିବ । ମୈତ୍ର କୋକିଳଙ୍କର ନାମ ପ୍ରଚାରିତ ହେବ । ବ୍ରହ୍ମ ବିରାଟ ପୁରୁଷ ତାଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ବର ବା ବାକ୍ୟ ପାଳନ କରିବେ । ରେ ରାମ, ତୁ ଆଖି ଖୋଲି ଏହି ମହୋତ୍ସବ ଦେଖିବୁ । ଶ୍ରୀ ପାଦୁକା ସ୍ନାନ ଉଦକ ପାଇ ତୋ ଜନ୍ମ ସାର୍ଥକ କରିବୁ, ଜୀବନ ସଫଳ କରିବୁ, ତୁ ଧନ୍ୟ ହୋଇଯିବୁ ।

"ମୈତ୍ର କୋକିଳର ନାମ ବାହେଲ । ନାମ ରହିବ ମଇଦାନ କେଲ ।।"

"ଚଉଦ ଡ଼ିବିଡ଼ିବି" -ପଞ୍ଚମ ଖଣ୍ଡରେ ମହାପୁରୁଷ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ "ମଇଦାନକେଲ" ଗ୍ରାମର ନାମ କରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେଇ ଲେଖି ଯାଇ ଅଛନ୍ତି ଯେ, ଏହି ଉତ୍ସବ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବା ବେଳକୁ ସିଦ୍ଧ ସାଧକ ପରମ ଯୋଗୀ "ମୈତ୍ର କୋକିଳ"ଙ୍କ ନାମାନୁସାରେ ସେହି ସ୍ଥାନର ନାମ ଅପଭ୍ରଂଶ ହୋଇ 'ମଇଦାନ କେଲ'ରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଇଥିବ ।

ସତରେ ଏହି ଅଲୌକିକତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ, ଯେ କେହି ଚିନ୍ତାଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତି ହତ ଚକିତ, ଆଚମ୍ବିତ ହୋଇଯିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଆଜକୁ ପାଞ୍ଚଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ସିଦ୍ଧସାଧକ ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦେଇଥିବା ଭବିଷ୍ୟତ ସଙ୍କେତ ଆଜି ସତ୍ୟ ହୋଇଛି । ନିଜକୁ ଲୁଚାଇ ଛପାଇ ଗୋପନରେ ଲୀଳା ରଚନା କରୁଥିବା ଯୁଗ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଆମ ଗହଣରେ ପାଇ ଶ୍ରୀ ପାଦପଦ୍ମ ଦର୍ଶନ କରି ଓ ଶ୍ରୀ ପାଦୁକାଙ୍କୁ ସ୍ନାନ କରାଇ ଆମେ ଧନ୍ୟ, ଆମ ଜନ୍ମ ସାର୍ଥକ, ଜୀବନ ସଫଳ ହୋଇଛି । ଏହି ପବିତ୍ର ଲୀଳା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯିଏ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ପ୍ରେମ, ଭକ୍ତି, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ପଠନ, ଶ୍ରବଣ, ମନନ କରିବ ବା କରାଇବ ଏ ଜନ୍ମରେ ତାହାର ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ଉଦୟର ପଥ କ୍ରମଶଃ ଉନ୍ମୋଚିତ ହେବ, ସେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରର ସକଳ ପାପତାପରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଯିବ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରରେ ରୋଗ, ଶୋକ, ଦୁଃଖ, ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ହେବନାହିଁ । ସେ ମୁକ୍ତି, ମୋକ୍ଷ, ନିର୍ବାଣ ଓ ଚରମପ୍ରାପ୍ତି ଲାଭ କରି ଅନ୍ତିମରେ ବ୍ରହ୍ମ ଲୋକରେ ବାସ କରିବ ।

ଶେଷରେ ସିଦ୍ଧ ସାଧକ ମହାଯୋଗୀ ମୈତ୍ର କୋକିଳଙ୍କୁ ଆମର ସଭକ୍ତି ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ ତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ କାମନା କରୁଛୁ ।

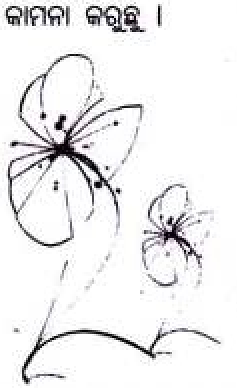

ଲୀଳାମୟ ପୁରୁଷଙ୍କ ଜୟ ହେଉ !!!
ଓଁ ବିଶ୍ୱଗୁରୁ ପରମାତ୍ମନେ ନମଃ !!!

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକ୍ଷେତ୍ର,
ବିଶ୍ୱ ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ଦିବ୍ୟାତ୍ମା ପରିଷଦ୍,
ଅଚ୍ୟୁତଗୁପ୍ତ ବ୍ରହ୍ମ ସଂଘ, କ୍ଷିତିଜ୍ୟୋତିଃ ଆଶ୍ରମ, ମାହାଙ୍ଗା, କଟକ ।।

❖ ❖ ❖